

Gfv.X.30.141/2010/24. szám

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a ... Dr. Fodor Ákos ügyvéd és dr. Varga István ügyvéd ... által képviselt **B. Korlátolt Felelősségű Társaság "fa."** ... felperesnek ... dr. Czugler Péter ügyvéd által képviselt **G. Korlátolt Felelősségű Társaság** ... alperes ellen választottbírósági ítélet érvénytelenítése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. február 1-én kelt 9.G.42.076/2009/13 számú ítélete ellen a felperes részéről 16. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 9.G.42.076/2009/13. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Választottbíróság ... számú ítéletét érvényteleníti.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 22 150 000 (Huszonkettőmillió-egyszázötvenezer) forint elsőfokú- és felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s:

A jogerős ítéletben megállapított és a felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából jelentős tényállás a következő:

A felperes B. Kft (a választottbíróági eljárás alperese) 155.023/172.470-ed arányú tulajdonosa volt a Budapest, ... ingatlanak, amelyen egy műemlékileg védett barokk lőportár is található. A felperes több alkalommal értékesített a G. Kft. (jelen eljárás alperese, a választottbíróági eljárás felperese) részére a tulajdonában álló ingatlan hányadból tulajdoni hányadokat, amelyek vonatkozásában megállapodtak az ingatlanrészek elkülönült használatáról.

A második értékesítéskor - az alperes elővásárlási jogának gyakorlásával - 2000. május 31-én két szerződés jött létre a felek között.

Az első szerződés XX. pontjában az eladó kijelentette, hogy a vevő „beépítési szándékát indokolatlanul akadályozni nem fogja és amennyiben indokolatlanul (értsd: jogerősen elutasított) fellebbezéssel mégis hátráltatja a Vevő beruházási tervét, úgy vele szemben teljes kártérítést tartozik megfizetni, amelynek fedeznie kell a Vevő kész költségein és többletköltségein túl annak elmaradt hasznait is.”

A szerződés XXI. pontjában kötötték ki a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Választottbíróóság (továbbiakban: Választottbíróóság) hatáskörét az ebből a szerződésből eredő, vagy azzal összefüggő kérdések elbírálására. Az eljárásra a Választottbíróóság saját eljárásrendjét, az alkalmazandó jogként a magyar jogot kötötték ki.

2001. október 29-én a felek a 2000. május 31-én kötött két ingatlan adásvételi szerződést módosították azért, mert a telekmegosztási vázrajz szerinti telekalakítás megghiúsult. A jelen eljárás felperese (Eladó) kötelezettséget vállalt arra, hogy a megosztás megvalósulását nem akadályozza, annak érdekében a Vevővel (jelen eljárás alperesével) együttműködik, a végleges telekmegosztási vázrajzot aláírja.

A felek és a többi tulajdonostárs által aláírt megállapodás alapján, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal telekalakítást engedélyező határozatát követően megindult földhivatali eljárásban, a Fővárosi Kerületek Földhivatala által 143919/1/2002. számon hozott határozat ellen a jelen eljárás felperese nyújtott be fellebbezést 2002. október 25-én. E fellebbezésben kifogásolta, hogy a Földhivatal a megosztás következtében létrejött ... hrsz-ú ingatlan esetében is bejegyezte a műemléki védettséget, holott az csak a ... hrsz-ú ingatlanon található lőportárra vonatkozóan indokolt.

A másodfokú hatóságként eljáró Fővárosi Földhivatal 32.254/2002. számú határozatában az egész határozatot felülbírálván azt megsemmisítette és új eljárás lefolytatására utasította az elsőfokon eljáró földhivatalt.

A Fővárosi Kerületek Földhivatala a megismételt eljárásban hozott 147.990/1/2003 számú határozatával a telekmegosztást bejegyezte, mely ellen a felperes ismét fellebbezett, részben eljárásjogi hiba, részben a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal határozatának hibája, részben pedig kártalanítási igénye érvényesítésének sikertelensége miatt.

A fellebbezés alapján másodfokon eljáró Fővárosi Földhivatal 31.578/2/2003. számú határozatában az elsőfokú határozatot megváltoztatta és a telekalakítás iránt benyújtott kérelmet elutasította. Az elutasító határozat ellen a jelen eljárás alperese által benyújtott keresetet a Fővárosi Bíróság 1.K.32.034/2004/16. számú ítéletével elutasította, a Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság azonban 2006. október 3-án kelt Kfv.III.37.111/2006/12. számú ítéletében azt megváltoztatta és az elsőfokú közigazgatási határozatot, azaz a bejegyzés elrendelését hagyta helyben.

Időközben a felek, a tulajdonostársak és az érdekelt ... kerületi Önkormányzat 2006. június 6-án megállapodást kötöttek a közös tulajdon megszüntetéséről, melyet 2006. szeptember 14-én módosítottak. Ennek alapján a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal 2006. október 18-án kelt határozatában engedélyezte a telekalakítást, amely az ingatlan-nyilvántartásba is bejegyzésre került.

A jelen eljárás alperese, mint a választottbírói eljárás felperese 2007. augusztus 27-én nyújtotta be keresetlevelét a Választottbírói eljárásához. Véglegesített keresete az alábbi volt:

A) 6.119.000.000 Ft kártérítés megfizetésére kérte kötelezni a választottbírói alperest (jelen eljárás felperesét). E kérelmének indokaként az adta elő, hogy az alperes szerződésszegő magatartást követett el azzal, hogy fellebbezéseivel akadályozta, késleltette az ingatlan megosztásának ingatlan-nyilvántartási bejegyzését. Ilyen módon 2006. decemberéig akadályozta, hogy az ingatlanon tervezett felperesi beruházás megvalósuljon.

A fenti kártérítési összegből 215.425.386,-Ft-ot kamatveszteséggé igényelt. Álláspontja szerint a beruházásra felvett hitelek után ilyen összegben kellett kamatot fizetnie anélkül, hogy a hitelt, illetve a hitelből megvásárolt ingatlanokat a beruházás céljára tudta volna fordítani. A kamatveszteség után késedelmi kamatot is igényelt.

2.813.000.000,-Ft-ot az építési költségek növekedéséből eredő kárként jelölt meg, mely után szintén érvényesített késedelmi kamatot.

3.090.574.614,-Ft-ot elmaradt árbevételként igényelt, melyet - álláspontja szerint - a beruházás eredetileg tervezett időben történt megvalósítása esetén elérhetett volna. Ezen összeg után is igényelt késedelmi kamatot.

B) Kérte annak megállapítását, hogy a felek 2001. október 29-én létrejött szerződésének az a része, mely szerint az adásvétel tárgyát képező ingatlanterület nagyságának csökkenése ellenére a vételár nem változik, érvénytelen, és emiatt a választottbíróági alperes kötelezését kérte 70.968.200,-Ft visszafizetésére.

C) Végül annak megállapítását kérte, hogy a felek között 2001. október 29-én létrejött adásvételi szerződés V.1. pontja alapján a felperes megvásárolta az akkor ... helyrajzi szám alatt tervezett - jelenleg ... helyrajzi számon nyilvántartott - ingatlan az egészhez viszonyított 968/98118 (a jelenlegi ... helyrajzi számú ingatlanból 968/93242) tulajdoni illetőségét és kérte a választottbíróági alperes tulajdonjog bejegyzéséhez szükséges hozzájárulásának pótlását.

Perköltség megfizetése iránti igényt is érvényesített.

Az alperes a B) pontban részletezett kereseti kérelemmel kapcsolatban kifejtette, hogy erre a választottbíróági kikötés nem vonatkozik, egyébként valamennyi kereseti kérelem elutasítását kérte, részletesen kifejtve álláspontját.

A felek által kijelölt választottbírák és az általuk megválasztott elnök nyilatkoztak a jelölésre illetve a megválasztásra. Nyilatkozatukban kijelentették, hogy a felektől függetlenek és nincs tudomásuk olyan körülményről, mely az ügyben való pártatlanságukat, vagy függetlenségüket sértene.

A Választottbíróóság első tárgyalásán, 2008. február 4-én készült jegyzőkönyv szerint, az eljáró tanács elnöke tájékoztatta a feleket arról, hogy a felperes által jelölt választottbíró és a tanács elnöke ugyanazon a munkahelyen dolgoznak főállásban. A felek úgy nyilatkoznak, hogy a tájékoztatást tudomásul veszik és ennek ismeretében kijelentik, hogy a Választottbíróóság összetételével kapcsolatban észrevételük, kifogásuk nincs.

A választottbíróági eljárás alperese 2008. május 21-i beadványában kizárási indítványt terjesztett elő a tanács elnökével és a választottbíróági felperes által jelölt választottbíróval szemben. A Választottbíróóság Elnöksége a kizárási indítványt egyhangúan elutasította arra hivatkozva, hogy a két választottbíró és a választottbíróági felperes jogi képviselője között - aki a választottbírák munkahelyén az ... Állam- és Jogtudományi Karán a Polgári Jog Tanszéken tiszteletbeli tanár és ekként óraadó - nem áll fenn olyan munkakapcsolat, amely befolyásolhatná őket a döntés meghozatalában.

A választottbíróági alperes (jelen eljárás felperese) 2008. augusztus 1-én benyújtott kérelmében a Fővárosi Bíróságnál kezdeményezte a két választottbíró kizárását, azonban a bíróság a nemperes eljárásban hozott 9.Gpk.41.164/2008/11. számú végzésével a két választottbíró kizárását megtagadta.

A Választottbíróság 2009. november 21-én kelt ítéletében az elsődleges kereseti kérelemnek részben helyt adva kötelezte a választottbírósági alperest (jelen eljárás felperesét), hogy 4.988.000.000 forintot és ennek kamatait, valamint a perköltséget fizesse meg a választottbírósági felperes részére. A felperes másodlagos és harmadlagos, a B) és C) pontban ismertetett kereseti kérelmeit elutasította.

A Választottbíróság ítéletének indokai szerint a Ptk.318.§ (1) bekezdése értelmében a szerződésszegésért való felelősségre, valamint a kártérítés mértékére a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályait kell alkalmazni. Ezért vizsgálta, hogy a választottbírósági alperes tanúsított-e olyan jogellenes magatartást, amellyel okozati összefüggésben a felperesnél kár keletkezett, s amennyiben történt jogellenes károkozás, a károkozó tudja-e bizonyítani vétlenségét.

A jogellenességet vizsgálva azt állapította meg, hogy az adásvételi szerződésben a választottbírósági alperes vállalta, nem akadályozza a telekmegosztást, ennek ellenére fellebbezett a földhivatali határozatokkal szemben, melyek esetében mind a kétszer megállapították, hogy megalapozatlan volt a fellebbezése.

Az okozati összefüggés körében - álláspontja szerint - az adásvételi szerződésből egyértelműen megállapítható a választottbírósági felperesnek az a szándéka, hogy az ingatlant önálló ingatlanokra felosztva kívánta használni, erről az alperesnek is tudomása volt, sőt kötelezettséget vállalt arra, hogy nem fogja akadályozni a vevőt a telekalakításban.

A kár mértéke tekintetében, a Ptk.355.§ (4) bekezdésében foglaltakat figyelembe véve, a kirendelt szakértő véleményére alapozta döntését.

Való tényként fogadta el a választottbírósági felperesnek azt az állítását, hogy akadályozó tényezők hiányában 2002. december 31-ig megvalósítható lett volna a beruházás, ezért a károsodás mértékének számításánál a 2003-2006. közötti időszakot vette figyelembe.

Az építési költségek növekedése miatti károsodást 3.108.000.000 forintban, az elmaradt vagyoni előnyt, a szakértői vélemény alapján 2.175.000.000 forintban határozta meg. Hivatkozva azonban arra, hogy a választottbíróságot is köti a kereseti kérelem, ezért a választottbírósági felperes keresetéhez igazodóan határozta meg 4.988.000.000 forintban a fizetendő tőkeösszeget.

A választottbírósági alperesnek azt a védekezését, hogy a beruházás elmaradt, ezért nem lehet az eredetileg tervezett épület alapján a kár mértékét megállapítani, a Választottbíróság nem fogadta el arra hivatkozással, hogy pontosan a választottbírósági alperes magatartásának következtében állt be a késlekedés, és közben megváltozhattak a körülmények, így már nem indokolt az eredeti beruházás megvalósítása. Ez nem vezethet az alperes mentesüléséhez, hiszen az saját felróható magatartásának eredményeképpen következne be.

A választottbíróvá alperes arra is hivatkozott, a választottbíróvá felperes nem volt olyan anyagi helyzetben, hogy építkezni tudjon. E védekezést a Választottbíróvá szintén alaptalannak találta, kifejtve, hogy bár a felperes valóban nem rendelkezett a beruházás finanszírozásához szükséges összeggel, de vagyoni helyzete lehetővé tette azt, hogy idegen tőkével biztosítsa a projekt finanszírozási igényét, s a szakértői véleményből az is megállapítható, hogy az ilyen módon való finanszírozás egyáltalán nem szokatlan és közgazdaságilag is racionális megoldás.

A választottbíróvá alperes védekezésében hivatkozott arra is, hogy a felperes nem tett eleget kárenyhítési kötelezettségének. E körben a Választottbíróvá kifejtette, nem volt elvárható a felperestől, hogy a szerződésben kikötöttek ellenére a telek megosztása nélkül kezdjen építkezésbe. Méltányolható indokok szólnak amellett, hogy a felperes ragaszkodott a telekalakítással kialakítandó új ingatlanokon való beruházáshoz és éppen ezek miatt kötötte ki a szerződésben ezt a feltételt. Ezért nem találta megállapíthatónak a választottbíróvá felperes kárenyhítési kötelezettségének az elmulasztását.

A felperes a Fővárosi Bírósághoz 2009. december 3-án benyújtott keresetében a jogerős választottbíróvá ítélet érvénytelenítését kérte.

Az érvénytelenítés okaként elsősorban azt jelölte meg, hogy az ítélet a közrendbe ütközik. [A választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény (Vbt.) 55. § (2) bekezdés b) pontja]. Ezt abban látta megvalósulni, hogy az ítélet a felperes jogellenes, felróható magatartásának minősítette azt, amikor eljárási jogait gyakorolva a reá nézve sérelmes földhivatali határozatok ellen fellebbezést nyújtott be. A felperes álláspontja szerint ez a választottbíróvá megállapítás sérti az Alkotmány 9.§ (1) bekezdésében, a 13.§ (1) és (2) bekezdésében, továbbá az 57.§ (1) bekezdésében foglaltakat, valamint a Ptk. 2.§ (1)-(2) bekezdését, a 4.§ (4) bekezdését, az 5.§ (1)-(2) bekezdését, a 339.§-át, 340.§-át és beleütközik a PK 36. számú állásfoglalásban foglaltakba is.

Érvelése szerint a választottbíróvá eljárásban állított tények nem feleltek meg a valóságnak, ezért a keresetet teljes egészében el kellett volna utasítani. Ezzel szemben a Választottbíróvá kitalált egy tényállást az előtte keresetet indító fél pernyertessége érdekében, s nem vizsgálta sem azt, hogy valójában nem is következett be kár, sem az arányosságot.

Másodsorban a felperes az érvénytelenítést a Vbt.55.§ (1) bekezdés c) pontjára hivatkozással kérte állítva, hogy nem volt képes az ügyét a választottbíróvá eljárásban előadni. E körben azzal érvelt, hogy a Választottbíróvá ítéletében valójában egy nem vizsgált fikcióra, és a felperes által nem szolgáltatott bizonyítékokra alapozta döntését, ezért ő, mint választottbíróvá

alperes nem is védekezhetett a másik fél által elő nem adott tényekre.

Harmadsorban a felperes a Vbt.55.§ (1) bekezdés e) pontjára hivatkozással kérte az érvénytelenítést, arra alapítottnak, hogy a Választottbíróóság összetétele, eljárása nem felelt meg a Vbt. rendelkezéseinek. E körben arra hivatkozott, hogy a két választottbíró és a választottbíróági felperes jogi képviselője azonos helyen dolgoznak, így e három személynek lehetősége volt a kommunikációra, esetleg szimpátia is kialakulhatott közöttük. A választottbíróági felperes jogi képviselőjével közvetlen munkakapcsolatban álló felperesi választottbíró és a tanács elnöke a Vbt. 17.§ (1) bekezdése értelmében haladéktalanul kötelesek lettek volna feltárni ezt a pártatlanságukban kételyt ébresztő körülményt.

A felperes negyediknek azt jelölte meg érvénytelenítési okként - szintén a Vbt. 55.§ (1) bekezdés e) pontjára hivatkozva -, hogy a választottbíróóság eljárása nem felelt meg a Vbt. rendelkezéseinek, mert a Választottbíróóság valójában méltányossági ítéletet hozott, melyre azonban nem volt felhatalmazása. Ez sértette a felek választottbíróági szerződését, az Eljárási Szabályzat rendelkezését (VBESZ 14.§ (3) bekezdés), valamint a Vbt-ben foglaltakat is.

Jelen per alperese kérte a kereset elutasítását. Állította, hogy a felperes előterjeszthette ügyét a Választottbíróóságon, mely négy tárgyalást tartott, s azok során hat beadványt nyújtott be a felperes.

Az állam bírósága nem rendelkezik hatáskörrel a választottbíróági ítélettel elbírált anyagi jogviszonyból származó jogok és kötelezettségek megítélésére.

Az ítélet nem méltányossági ítélet, a Választottbíróóság nem terjeszkedett túl a kereseti kérelmen.

A tanács összetételével kapcsolatos kifogás vonatkozásában véleménye szerint már ítélt dologról van szó, mert a Fővárosi Bíróság jogerős végzésben döntött az elfogultsági kifogás elutasításáról.

Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletében a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 7.500.000 forint+ÁFA perköltséget.

Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy a felek maguk döntöttek arról, választottbíróóságot kötnek ki esetlegesen felmerülő jogvitájuk eldöntésére. A választottbíróóságok eljárásuk során nem a törvénykezési hatalommal élő állami bíróságokra irányadó alkotmányos követelményeknek tesznek eleget, hanem a Vbt-vel, az állandó választottbíróóságok eljárási szabályzatával és a

választottbíróvási szerződéssel rájuk ruházott polgári jogokat gyakorolva, a keresetindítással adott keretek között, magánjogi személyként döntenek el jogvitákat. Ennek megfelelően nem az Alkotmány 57.§ (1) bekezdésében írt kötelezettségeket kell teljesíteniük, hanem a Vbt-ben foglalt kötelező szabályokat kell megtartaniuk a választottbíróvási szerződéssel összhangban.

A Választottbíróvási ítéletének érvénytelenítése iránti perben az állam bírósága által az ítélt meg, hogy a választottbíróvási eljárás hatályosan létrejöhett-e, a felek és a választottbíróvási az eljárási jogait megfelelően gyakorolhatták-e, kötelezettségeiket teljesíthették-e, illetve a választottbíróvási döntése a felek által szabott határon belül alakította-e jogviszonyuk tartalmát.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét a Vbt. 55.§ (1) bekezdés c) pontjában foglalt érvénytelenítési ok körében vizsgálva megállapította, hogy a Választottbíróvási a keresetindítással érvényesíteni kívánt jogtól nem tért el, a tényállítások megtételére mindkét fél számára biztosította a lehetőséget, illetve a bizonyítási eszköz megjelölésének jogát, a Választottbíróvási Eljárási Szabályzatának megfelelően eljárva folytatta le a bizonyítási eljárást.

Mindezeket figyelembe véve az elsőfokú bíróság arra a jogi következtetésre jutott, hogy a felperes ügyét előadhatta a választottbíróvási eljárásban, ezért a Vbt. 55.§ (1) bekezdés c) pontjára alapított érvénytelenítés iránti keresete nem alapos.

A Vbt. 55.§ (1) bekezdés e) pontja a Választottbíróvási összetételével eljárásával kapcsolatos érvénytelenítési okot szabályoz. Ennek megvalósulását vizsgálva úgy foglalt állást az elsőfokú bíróság, hogy az elfogultsági kifogás tárgyában a polgári nemperes eljárásban 2008. november 25-én hozott végzés nem zárja ki ítélt dolog jelleggel azt, hogy utóbb a Vbt.11.§-ában meghatározott kötelezettség megszegésére hivatkozással ezt az érvénytelenítési okot is megjelölje a felperes.

Az elsőfokú bíróság elsőként a nemzetközi választottbíráskodásra kidolgozott irányelvekre (IBA Irányelvek) hivatkozással kifejtette, hogy nem áll fenn tényleges érdekkonfliktus akkor, ha a választottbírák valamelyike az egyik fél ügyvédjével ugyanabban a szakmai közösségben vagy társadalmi szervezetben fennálló tagsága révén áll kapcsolatban. Ebben az esetben a választottbíráknak nincs feltárási kötelezettsége, aminek a választottbíróvási eljárásokban az indoka az, hogy "ésszerűsége alapuló határt kell szabni a feltárásioknak. Bizonyos helyzetekben az objektív vizsgálatnak felül kell írnia a tisztán a 'felek szemével' végzett szubjektív vizsgálatot."

Áttekintve a választottbíróági eljárási cselekményeket és azok tartalmát, a választottbírák függetlenségét és pártatlanságát megkérdőjelező felperesi állítást nem találta megalapozottnak.

Kifejtette, hogy a Választottbíróóság az ítéletben a magyar polgári kötelmi jog szabályait alkalmazta, a bizonyítékok mérlegelése alapján döntött a jogvitában, nem olvasható ki az ítéletből, hogy méltányosság alkalmazásával, vagy baráti közvetítőként ítéltkezett volna. Az indokolásban foglalt "méltányolható ok" megnevezés az elvárhatóság polgári jogi szintjének a Választottbíróóság általi és az adott esetre korlátozott meghatározását jelentette.

A fent kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a Választottbíróóság összetétele nem sértette a Vbt. 11.§-át, és az ítélet nem az Eljárási Szabályzat 14.§ (3) bekezdése szerinti méltányossági ítélet, ezért az a Vbt. 55.§ (1) bekezdés e) pontja alapján sem volt érvényteleníthető.

A Vbt. 55.§ (2) bekezdés b) pontjával kapcsolatban hivatkozott arra, hogy a bíróságnak a közrendbe ütközés vizsgálatánál a Választottbíróóság ítéletét abból a szempontból kell vizsgálnia, hogy a választottbíróági ítélet az állam által alkotott, vagy feltétlen alkalmazást igénylő szabályok érvényesülését lerontja-e.

A Legfelsőbb Bíróság által kialakított joggyakorlat szerint egy választottbíróági ítélet közrendbe ütköző lehet, ha olyan értelmezéssel ruház fel egy alkalmazott jogszabályt a konkrét jogviszonyra vetített jogkövetkeztetésével, amely lerontja az állam feltétlen érvényesülést igénylő normáit, azokat tagadja. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az érvénytelenítési per bírósága lényegében fellebbezésként bírálná el a választottbíróági ítéletet támadó keresetet.

A fentiek alapján megvizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy a választottbíróági ítéletnek a polgári kötelmi jog szabályaira utaló indokolása nyilvánvaló módon kétségbe vonta-e feltétlen alkalmazást igénylő norma érvényesülését. A felperes által támadott azt a választottbíróági ítéleti megállapítást, mely a jogellenességet abban látta, hogy szerződéses kötelezettsége ellenére a felperes akadályozta az alperest a telekalakítással összefüggő ingatlan-nyilvántartási eljárásban előterjesztett fellebbezéseivel, úgy értékelte, ez csak azt tartalmazta, hogy a fellebbezési jog gyakorlása a közigazgatási jogviszonyban mutatott eredményét tekintve a polgári szerződéses jogviszonyban olyan következménnyel járt, amely a kötelmi hatályú kötelezettség-vállalás megsértését jelentette.

A Választottbíróóság nem úgy hozta meg a döntését, hogy az ütközött volna az Alkotmány 9.§ (1) bekezdésében, 13.§ (1) és (2) bekezdésében írt célokkal, mert a választottbíróóság nem a Magyar Köztársaság bírósági rendszerébe integrált személy, rá a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának állásfoglalásai nem bírnak kötelező erővel.

Utalt arra, hogy a választottbíróági ítélet közrendbe ütközését nem a közvélemény hangulata alapján kell megítélni, hanem az állam feltétlen alkalmazást igénylő normáinak az érvényesülését kell vizsgálni.

A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Kérte elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és új határozat hozatalával a Választottbíróóság ítélete kártérítési kereset kapcsán meghozott részének érvénytelenítését.

Másodlagosan kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára való utasítását.

Kérte az alperes marasztalását az eljárás teljes költségében is.

A jogerős ítéletben foglalt jogszabálysértést a Pp.206.§ (1) bekezdése rendelkezéseinek megsértésében jelölte meg arra hivatkozva, hogy az elsőfokú bíróság nem tárta fel a rendelkezésre álló bizonyítékokat, illetve azokat téves, okszerűtlen, a logika szabályaival ellentétes módon mérlegelte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogszabálysértéssel jutott arra a jogi következtetésre, hogy a Választottbíróóság ítélete nem érvényteleníthető a Vbt. 55.§ (2) bekezdése b) pontjában, valamint a Vbt. 55.§ (1) bekezdés c) és e) pontjában szabályozott okokból.

Megismételte a kereseti kérelmében felsorolt, álláspontja szerint a Választottbíróóság által megvalósított jogszabálysértéseket (Alkotmány 9.§, 13.§ (1) és (2) bekezdése; 57.§ (1) bekezdése; Ptk.2.§ (1) és (2) bekezdése, 5.§ (1) és (2) bekezdése, a 4.§ (4) bekezdése, 339.§-a, 340. §-a, illetve a Vbt. 11.§-a és 14.§ (1) bekezdése, 17.§-a; VBESZ 22.§-a 24.§ (1) bekezdése, 35.§-a) és az egyes érvénytelenítési okok megvalósulásának indokaként általa előadottakat.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tisztességes eljáráshoz való jogot hagyta figyelmen kívül.

A Vbt. 55.§ (1) bekezdés e) pontjára alapított érvénytelenítési kérelem körében előadta, helytelen a jogszabályok elsőfokú bíróság által történt az az értelmezése, hogy a választottbírákat még feltárási kötelezettség sem terhelte az alperes képviselőjéhez fűződő kapcsolatukra vonatkozóan, hiszen a függetlenség és a pártatlanság olyan alkotmányos alapelvek, amelyek feltétlen érvényesülést kívánnak. Álláspontja szerint a Vbt.11.§-a szerinti jogelvek legalább látszólagosan sérültek. Hangsúlyozta, hogy a választottbíróági tanács elnöke és egyik tagja kollégája az alperes jogi képviselőjének, mind a ketten tanszékvezetők is voltak a perbeli időszakban. A tanszékvezető dönt az óraadó megbízásáról és vele függelmi kapcsolatot létesít. Új tényként jegyezte meg, hogy az általa jelölt választottbíró is óraadó az ... Polgári Eljárásjogi Tanszékén, melyet mind a hárman elhallgattak.

Rámutatott arra, hogy a pártatlanság megítélése körében nyilvánvalóan a választottbírák maguk is jelentőséget tulajdonítottak annak, hogy egymásnak kollégái, hiszen a tanács elnöke és az alperes által jelölt választottbíró a per első tárgyalásán feltárták ezt a közöttük fennálló kapcsolatot, azt azonban elhallgatták, hogy az alperesi képviselő is kollégájuk. Hivatkozott a továbbiakban a 6/1998.(III.11.)AB határozatra, melyben a tisztességes eljárás követelményeit foglalta össze az Alkotmánybíróság, a 67/1995.(XII.7.)AB határozatra a pártatlansággal kapcsolatban, valamint a 33/2001.(VII.11.)AB határozatban foglaltakra.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában való fenntartását, és a felperes felülvizsgálati eljárási költségben való marasztalását.

Álláspontja szerint a felülvizsgálati kérelem petítuma a Fővárosi Bíróságnak kizárólag a kártérítési kereset kapcsán meghozott ítéleti rendelkezése ellen irányult, és a perköltséggel kapcsolatos kérelmet már nem tartalmazott, ezért a jogerős ítélet felülvizsgálatára - kérelem hiányában - ebben a körben már nem kerülhet sor.

A felülvizsgálati kérelem Pp.206.§ (1) bekezdésére és a Pp.275.§ (4) bekezdésére hivatkozása vonatkozásában kifejtette, hogy a Legfelsőbb Bíróság eseti döntései megszabják az érvénytelenítési perben szükséges tényfeltárás, bizonyítás körét és az érvénytelenítési perben eljáró bíróság indokolási kötelezettségének terjedelmét is, melynek az elsőfokú bíróság teljes körűen eleget tett.

A közrendbe ütközéssel kapcsolatban részletesen kifejtette álláspontját a felperes ingatlannal kapcsolatos magatartásáról, szerződésszegéséről, mely alapján - álláspontja szerint - a közrendbe ütközés körében tett felülvizsgálati előadások ténybelileg és jogilag is teljes mértékben alaptalanok.

Az eljárásjogi érvénytelenségi okok - Vbt.55.§ (1) bekezdés c) és e) pontjai - vonatkozásában előadta, az iratokból aggálytalanul megállapítható, hogy a Választottbíróság a keresetet bírálta el, melyre a jelen eljárás felperese az előadásait megtehetette.

Az e) pont körében hangsúlyozta, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében az eljáró bírák pártatlanságát vonta kétségbe, mely megalapozatlan. Az IBA nemzetközileg is elfogadott, a választottbírói összeférhetetlenségre vonatkozó ajánlásának 4.4.1. pontja szerint az egyetemi kapcsolat önmagában eleve nem ad alapot a függetlenség vagy a pártatlanság jogos megkérdőjelezésére. A választottbírónak eleve nem is kell tájékoztatnia a feleket arról, hogy azonos egyetemen (tanszéken) végez oktatói tevékenységet valamely képviselővel. Ilyen viszony (objektív körülmény) pusztán léte tehát önmagában nem alapozza meg az elfogultsági hivatkozást.

Állította, hogy az IBA gyakorlatát a hazai gyakorlat átvette és követi. Az adott bíróval kapcsolatban vizsgálni kell a szubjektív körülményeket is, melyek esetén olyan tényeket kell felhozni, amelyek alkalmasak arra, hogy a választottbíró pártatlansága iránt bizalmatlanságot keltsenek minden tárgyilagosan gondolkodó emberben. Rámutatott, hogy a felülvizsgálati kérelemben a felperes nem jelölte meg, milyen többlettényállás alapján állítja az elfogultságot.

A felülvizsgálati kérelemben foglalt egyéb előadásokkal kapcsolatban a korábban kifejtett álláspontját tartotta fenn.

A felperes 2010. szeptember 7-étől felszámolás alatt áll, kijelölt felszámolója az I. Kft.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján.

A felülvizsgálati kérelem terjedelmét illetően az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében tévesen hivatkozott arra, hogy a felülvizsgálati kérelem a választottbírói ítélet perköltséggel kapcsolatos rendelkezéseinek érvénytelenítésére nem terjed ki. A felülvizsgálati kérelem a teljes elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányult, az elsőfokú bírói ítélet tárgya pedig a választottbírói ítélet kártérítési kereset kapcsán meghozott rendelkezéseinek érvénytelenítése iránti kereset elbírálása volt, amely értelemszerűen magában foglalja a kártérítésben történt marasztaláson kívül az eljárás költségeiben marasztaló rendelkezéseket is.

A Legfelsőbb Bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperes által a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott jogszabálysértések közül elsődlegesen a Vbt. 55.§ (1) bekezdés e) pontja szerinti érvénytelenítési ok körében megjelölt, a Választottbírói ítéletét, eljárását érintő jogszabálysértés megvalósulását kell megvizsgálni. Ha ugyanis e körben a jogszabálysértés megállapítható, a választottbírói eljárás érvénytelenítési okot megvalósító szabálytalansága esetén a többi érvénytelenítési ok vizsgálatára nem is kerülhet sor.

A Vbt.55.§ (1) bekezdés e) pontja értelmében a választottbírói ítélet érvénytelenítése kérhető az állami bíróságtól, ha a választottbírói ítélet vagy eljárása nem felelt meg a felek megállapodásának - kivéve, ha a megállapodás ellentétes e törvény kötelezően alkalmazandó szabályával - vagy ilyen megállapodás hiányában nem felelt meg e törvény rendelkezéseinek.

A felperes (a választottbírói alperes) a Vbt. 55.§ (1) bekezdés e) pontjában foglalt érvénytelenítési ok ténybeli alapjaként arra hivatkozott, hogy az ellenérdekű fél által jelölt választottbíró és

a választottbíróági tanács elnöke nem tárták fel a közöttük és a választottbíróági felperes jogi képviselője (jelen eljárás alperesének jogi képviselője) közötti kapcsolatot, nevezetesen azt, hogy ugyanazon az egyetemi tanszéken mindketten huzamosabb idő óta kollégái a választottbíróági felperes jogi képviselőjének.

A felperes álláspontja szerint ezzel a mulasztásukkal a választottbíróági tanács említett tagjai a Vbt. 11. §-ában és 17. § (1) bekezdésében foglalt törvényi rendelkezést megszegték, a Választottbíróóság összetétele ezért nem felelt meg a Vbt. rendelkezéseinek.

A Vbt. 17. § (1) bekezdése azt írja elő, hogy a választottbírónak javasolt személy és a kijelölt választottbíró haladéktalanul köteles feltárni a felek előtt minden olyan körülményt, amely jogos kétségeket ébreszthet függetlensége vagy pártatlansága tekintetében, kivéve, ha a feleket ezekről már korábban tájékoztatta.

E törvényhelyhez fűzött jogalkotói indokolás hangsúlyozza, a választottbíró már akkor, amikor kijelölésével kapcsolatban megkeresik, köteles feltárni azokat a körülményeket, amelyek jogos kétséget ébreszthetnek pártatlansága vagy függetlensége tekintetében.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a feltárási kötelezettség azért alapvető eleme a választottbíróági eljárásnak, mert a választottbíróági ítéletek elsőfokon jogerőre emelkednek, érvénytelenítésükre csak igen szűk körben kerülhet sor. A feltárási kötelezettség lényege tehát az, hogy még a bizonyítási eljárás megindítása előtt teljes egészében tisztában legyenek a felek a választottbíróval a felekkel, illetve többi választottbíróval fennálló személyes kapcsolatával, s ennek tudatában bízhassák ügyük elbírálását a választottbírókra.

Az elsőfokú bíróság érdemben vizsgálta a választottbírák pártatlanságával vagy függetlenségével kapcsolatosan jogos kétséget ébresztő körülmények fennállását, és az érdemi vizsgálat alapján jutott arra a következtetésre, hogy nem álltak fenn olyan tényleges körülmények, amelyeket az érintett választottbíráknak a választottbíróági felperes jogi képviselőjével kapcsolatban fel kellett volna tárniuk. Úgy ítélte meg, hogy bizonyos helyzetekben az objektív vizsgálatnak felül kell írnia a tisztán a „felek szemével” végzett szubjektív vizsgálatot.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja e kérdésben eltér az elsőfokú bíróság álláspontjától az alábbi indokok miatt.

A választottbírák pártatlanságával és függetlenségével foglalkozó jogirodalom egyöntetűen kiemeli, hogy „a függetlenség fogalmánál elsősorban objektív tényezőket kell vizsgálnunk, vagyis a

választottbíró és a felek vagy képviselőik közötti kapcsolatrendszer, míg a pártatlanság - pártosság ezzel szemben főként szubjektív kategória, hiszen azt mutatja, van-e valamilyen szemléleti elkötelezettsége, előítélete a választottbírónak az ügy iránt, illetve elfogult-e (pozitív vagy negatív irányban) valamelyik féllel szemben."(Boóc Ádám: A nemzetközi kereskedelmi választottbíráskodás, A választottbíró megválasztása és kizárása, HVG-orac Lap- és Könyvkiadó Kft, Budapest, 2009. 320.oldal.)

Röviden megfogalmazva "pártatlan az a választottbíró, aki szubjektíve egyik felet sem részesíti előnyben a választottbíróvási eljárás és a határozathozatal során, azaz nem elfogult. A függetlenség objektív kritérium, amely kérdéssé teszi, hogy az a választottbíró, akit adott esetben rokoni, társadalmi vagy munkakapcsolat stb. fűz valamelyik félhez, tud-e az eljárás során elfogulatlan maradni. Mind a pártatlansággal, mind a függetlenséggel kapcsolatban leszögezhetjük, nem elég, ha egy választottbíró e követelményeknek megfelel, fontos az is, hogy az eljárás során külső szemlélő (a fél) is érzékelhesse a pártatlanság és függetlenség meglétét."(Dr. Horváth Éva: Nemzetközi választottbíráskodás, HVG-orac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2010. 66. oldal.)

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a választottbíró Vbt.17.§ (1) bekezdése által előírt kötelezettsége (feltárási kötelezettség) megismertetni a felekkel azokat az objektív körülményeket, melyek jogos kétségeket ébreszthetnek a választottbíró függetlensége és pártatlansága tekintetében. Jogos kétségnek tekinthetjük azt, ha egy ésszerűen gondolkodó és tájékozott harmadik fél az adott körülményekből arra a következtetésre jutna, fennáll a valószínűsége annak, hogy a választottbíró döntése meghozatalában a felek által benyújtott ügy lényegétől eltérő egyéb tényezők is befolyásolhatják. Ez nem jelenti azt, hogy ilyen körülmények fennállása esetén a választottbíró ténylegesen elfogult, azonban a félre kell bízni annak az eldöntését, hogy elfogadja-e a körülmények ismeretének birtokában a kijelölt választottbírókat, vagy pedig kifogást jelent be velük szemben.

Ha a választottbírák a felekhez fűződő - akár igen szoros - kapcsolataikat feltárják a felek előtt az eljárás kezdetén, és a felek ezt tudomásul véve nem kérik a választottbírák lemondását, a továbbiakban már ezen okra hivatkozással a választottbíróval szemben nem élhetnek kizárási indítvánnyal, illetve nem kérhetik az ítélet érvénytelenítését, hiszen annak tudatában fogadták el a választottbírók eljárását.

A feltárás célja tehát a felek számára lehetőséget biztosítani vagy arra, hogy egyetértsenek a választottbíró értékelésével az elfogulatlansága tekintetében, vagy arra, hogy megtehessék a szükséges intézkedéseket. Egyértelműen kimondható azonban, hogy

kétség esetén a választottbírónak fel kell tárnia a felekkel fennálló kapcsolatát.

A Vbt. 17.§ (1) bekezdéséhez fűzött jogalkotói indokolás szerint azok a körülmények, amelyek jogos kétséget ébreszthetnek a bíró pártatlansága vagy függetlensége tekintetében rendkívül sokfélék lehetnek, így a törvényben szereplő kellő mértékben általános szabály bármely felsorolással történő megbontása célszerűtlen lenne.

Annak megítéléséhez, hogy mely kapcsolatok azok, amelyeket a választottbíróknak fel kell tárniuk, segítséget jelentenek - a Választottbíróság Elnöksége, az elsőfokú bíróság, továbbá jelen per alperese által is hivatkozott - az IBA (International Bar Association) elnevezésű nemzetközi ügyvédi szervezetnek a nemzetközi választottbíróválasztási eljárásokra kidolgozott irányelvében (továbbiakban: Irányelv) foglaltak (IBA Guidelines on Conflicts of Interest in International Arbitration - közölte az Európai Jog 2008/2. száma 34-43. oldalán). Nem vitásan ez az Irányelv a nemzetközi választottbíráskodásban felmerült feltárási kötelezettséggel kapcsolatban született, azonban a magyar Vbt. alapjául is szolgáló UNCITRAL Model Law 12. cikkének (a feltárásnak) az értelmezésével foglalkozik. Ez az Irányelv nem jogszabály, azonban a nemzetközi választottbíróválasztási gyakorlat alapján megfogalmazott szöveg alapul szolgálhat annak megítélésénél, hogy a felkért választottbírónak milyen kapcsolatát kell feltárnia a felek előtt.

Az Irányelv a különböző lehetséges kapcsolatokat három listába csoportosítja. Az első „Vörös Listába” tartoznak egyrészt azok a kapcsolatok, amelyek esetén eleve vissza kell utasítani a jelölést, még akkor is, ha a felek a feltárást követően lemondanak a kifogás jogáról; másrészt azok, amelyeket fel kell tárni a felek előtt és a választottbíró eljárása csak akkor engedélyezhető, ha a felek az érdekkonfliktus teljes tudatában kifejezetten kinyilvánítják, hogy az illető személy járjon el választottbíróként.

A „Narancs Listába” azok a tényállások kerültek, amelyek az adott ügyben jogos kétséget ébreszthetnek a felekben a választottbíró pártatlansága vagy függetlensége tekintetében, ezért a választottbírónak kötelessége a tényállás feltárása.

A „Zöld Lista” azokat a távoli kapcsolatokat tartalmazza, ahol objektív szemszögből nézve nincs feltárandó helyzet.

Az Irányelvek nem kötelezőek sem a felekre, sem a bíróságokra, a különböző csoportba sorolt kapcsolatok csak iránymutatóak a választottbírókra vonatkozóan, s mindig az adott kapcsolat szorossága alapján kell megítélni a ténylegesen felmerült körülményeket.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a jelen ügyben kifogásolt kapcsolatot úgy értékelte, hogy az a „Zöld Listában” felsorolt

annak a helyzetnek felel meg (4.4.1.), mely szerint nem áll fenn feltárási kötelezettség, ha ugyanabban a szakmai közösségben vagy társadalmi szervezetben fennálló tagság révén áll kapcsolatban a választottbíró és a fél. Álláspontja szerint, mivel jelen esetben egy oktatási intézményen belül dolgoznak a választottbírák és a választottbírószáki felperes jogi képviselője, de különböző jogviszony keretében, ezért ez a kapcsolat még kétség szintjén sem alapozhatta meg a kizárási okot, emiatt nem is volt feltárássra ok.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint azonban az elsőfokú bíróságnak ez az értékelése téves. Az ún. „Zöld Listában” található 4.4.1. esetben megfogalmazott „szakmai közösség és a társadalmi szervezetben fennálló tagság” jóval szélesebb kört ölel fel, mint az egy tanszéken dolgozók közössége.

Az IBA irányelv konkrétan az egy tanszéken dolgozó választottbírák és a fél jogi képviselője közötti jelen eljárásban felmerült kapcsolattal azonos helyzet értékelésével nem foglalkozik. Található azonban az ún. „Narancs Listában” egy csoport, amely a „Kapcsolat két választottbíró, illetve választottbíró és ügyvéd között” (3.3.) cím alatt sorol fel olyan viszonyokat, amelyeket fel kell a választottbíráknak tárniuk. Ezek között szerepel például a 3.3.1. pontban az a kapcsolat, amikor két választottbíró ugyanannak az ügyvédi irodának a tagja, továbbá a 3.3.2 pontban az a kapcsolat, amikor a választottbíró és egy másik választottbíró vagy az egyik fél ügyvédje ugyanannak az ügyvédi kamarának a tagja. Az Irányelv szerint ezeket a kapcsolatokat fel kell tárni a felek előtt.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint, ha két választottbíró azonos ügyvédi irodában történő működése, illetve a választottbíró és az egyik fél ügyvédjének azonos kamarai tagsága a kötelezően feltárandó tények között található, akkor a választottbírók és az egyik fél jogi képviselőjének az egy tanszéken belüli, több évtizede fennálló munkakapcsolata mindenképpen ebbe a csoportba tartozik.

Jelen ügyben a választottbírószáki tanács egyik tagja és az elnöke feltárták a felek előtt azt, hogy egy tanszéken dolgoznak, ebből következően úgy ítélték meg, hogy feltárási kötelezettség terhelte őket e kapcsolat tekintetében. Ugyanakkor nem tárták fel azt, hogy ugyanezen a tanszéken a felperes jogi képviselőjével, mint a tanszék tiszteletbeli tanárával és megbízott óraadójával is huzamos idő óta munkakapcsolatban állnak.

A Legfelsőbb Bíróság nem ért egyet az elsőfokú bíróság álláspontjával abban, hogy az egy tanszéken való munkavégzés alapjául szolgáló jogviszonyok (munkaviszony és megbízotti jogviszony) különbözősége miatt egy objektív szemléletben nem

merülhetnek fel jogos kétségek a választottbíró függetlensége tekintetében.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a felperes által jelölt választottbírónak és a választottbírószáki tanács elnökének a választottbírószáki felperes jogi képviselőjével huzamos idő óta fennálló, egy tanszék keretében végzett oktatói munkakapcsolatukat is fel kellett volna tárniuk, mert e kapcsolat ténye is jogos kétségeket ébreszthet a félben a választottbírák függetlensége tekintetében.

A kapcsolat feltárásának elmaradása miatt a Választottbírószáki összetétele, eljárása a Vbt. 17. § (1) bekezdésébe ütközik és megalapozza a Vbt. 55.§ (1) bekezdés e) pontjában foglalt érvénytelenítési ok alapján a választottbírószáki ítélet érvénytelenítését.

A felperes felülvizsgálati kérelmében új tényként hivatkozott arra, hogy - utóbb szerzett értesülése alapján - az általa jelölt választottbíró is az ... Állam- és Jogtudományi Karán dolgozik, ám másik tanszéken. Ez az új tény azonban nem volt vizsgálható, tekintettel arra, hogy a Pp. 275.§ (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban új tény előadásának nincs helye, a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt.

A fent kifejtettek alapján a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság jogerős ítéletében a rendelkezésre álló adatok okszerűtlen értékelésével jutott arra a következtetésre, hogy az érintett választottbírákat nem terhelte a Vbt. 17. § (1) bekezdésében szabályozott feltárási kötelezettség. Ebből eredően tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a Vbt. 55. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt érvénytelenítési ok megvalósulása ellenére nem érvénytelenítette a Választottbírószáki ítéletét.

A kifejtett indokok miatt a Legfelsőbb Bíróság a jogszabálysértő jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és - mivel a döntéshez szükséges tények megállapíthatók - új, a Választottbírószáki ítéletét egészében érvénytelenítő határozatot hozott.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint az Alkotmány 57. § (1) bekezdéséből levezethető általános jogelv a feleknek a független, pártatlan bírósági eljáráshoz való joga. Ennek az alapvető elvnek érvényesülnie kell minden bírósági eljárásban, így a felek szerződésén alapuló választottbírószáki eljárásban is, miként azt a Vbt. 11. §-ában, 16. §-ában és 17. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezések is megkövetelik. Abban az esetben, ha ez az alapelv sérül, mert pl. a választottbírói tanács nem volt szabályszerűen megalakítva, vagy a határozat meghozatalában kizárt bíró vett részt, a Választottbírószáki eljárását nem lehet érvényesnek tekinteni. Az állami bíróság eljárásában ezt a kérdést megnyugtatóan rendezzi a Pp. 252. § (1) bekezdése és a 275. § (2)

bekezdése, amikor a jogorvoslat folytán eljáró bíróságnak kötelezően előírja a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési), felülvizsgálati (csatlakozó felülvizsgálati) kérelem és ellenkérelem korlátaira tekintet nélküli hatályon kívül helyezést. Igaz, hogy a Vbt. az előbbiekkal azonos rendelkezést nem tartalmaz és a Pp. nem háttér szabálya a választottbírói eljárásnak, a Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint azonban a fenti elvnek a választottbírói eljárásban is érvényesülnie kell. Nem lehetséges ugyanis, hogy az eljáró bírói tanács megalakulása során megvalósult törvénysértés miatt érvénytelen ítélet valamely rendelkezése hatályban maradjon. Annak, hogy a választottbírói tanács megalakulása során törvénysértés történt, az ítélet egészére kiható következménye van, ezért az ilyen hibában szenvedő ítéletet nem lehet részben érvényteleníteni. Ez az indoka annak, hogy a Legfelsőbb Bíróság a Választottbírói ítéletét egészében, a kereseti kérelem korlátaira tekintet nélkül érvénytelenítette.

A felperes felülvizsgálati kérelme megalapozott volt, ezért a Legfelsőbb Bíróság kötelezte az alperest, mint pervesztes felet a Pp.270.§ (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp.78.§ (1) bekezdése alapján az elsőfokú és a felülvizsgálati eljárással kapcsolatos költségek felperes részére történő megfizetésére. A költségek megállapításánál figyelembe vette, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban 900.000 forint kereseti, a felülvizsgálati eljárásban 2.500.000 forint felülvizsgálati eljárási illetéket rótt le. A Legfelsőbb Bíróság a felperest képviselő ügyvéd munkadíját a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés c) pontja (5) és (6) bekezdése, valamint a 4/A. §-a alapján állapította meg, figyelemmel a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységre. A munkadíj összege magában foglalja az ÁFA összegét is.

Budapest, 2010. október 12.

Dr. Török Judit s.k. a tanács elnöke, Dr.Csóke Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Vezekényi Ursula s.k. bíró